

Jafnrétti í vísifjármögnun

Tölfræði vísisjóða á Íslandi

—
Júlí 2022

Skýrsla þessi er unnin af KPMG í samráði og samtarfi við stjórn Framvís, samtaka vísisjóða á Íslandi.

Tengiliðir

Ásgeir Skorri Thoroddsen

Verkefnastjóri hjá KPMG
athoroddsen@kpmg.is

Svana Gunnarsdóttir

Stjórnarformaður Framvís
svana@frumtak.is

Skýrsla þessi inniheldur upplýsingar frá vísisjóðum sem eru meðlimir Framvís, samtaka vísifjárfesta á Íslandi, auk upplýsinga frá Nýsköpunarsjóði atvinnulífsins.

KPMG ber ekki ábyrgð á því að uppfæra efni og niðurstöður skýrslunnar í tengslum við atburði eða upplýsingar sem kunna að koma fram síðar.

Vinnan er byggð á gögnum frá meðlimum Framvís og stjórn Framvís. Jafnframt öfluðu KPMG og Framvís upplýsinga úr ýmsum opinberum skýrslum og fræðigreinum.

Ekki hefur verið framkvæmd sérstök könnun á áreiðanleika þeirra gagna sem byggt er á, en miðað er við að um heimildir traustra aðila sé að ræða. KPMG getur ekki ábyrgst nákvæmni né áreiðanleika þeirra upplýsinga sem hér koma fram né að þær séu tæmandi.

KPMG ber enga ábyrgð á ákvörðunum sem teknar eru á grundvelli skýrslunnar. Öll ábyrgð vegna ákvarðana sem verða teknar á grundvelli skýrslunnar eða niðurstaðna sem í henni eru, er á höndum þeirra er að málinu kunna að koma.

Skilgreiningar

Heiti	Skilgreining
Blönduð teymi	Teymi eða félög sem vísisjóðirnir hafa fjárfest í og innihalda bæði kvenkyns og karlkyns stofnendur.
Karlateymi	Teymi eða félög sem vísisjóðirnir hafa fjárfest í og innihalda einungis karlkyns stofnendur.
Kvennateymi	Teymi eða félög sem vísisjóðirnir hafa fjárfest í og innihalda einungis kvenkyns stofnendur.
Vísisjóðir	Í skýrslu þessari er vísað til vísisjóða, en það eru þeir sjóðir sem veittu upplýsingar við gerð þessarar skýrslu, þ.e. Brunnur, Frumtak, Crowberry Capital, Nýsköpunarsjóður atvinnulífsins, Eyrir Venture Management, og Iðunn.

Inngangur

Jafnrétti í fjárfestingum sprotafyrirtækja á Íslandi

Skýrsla þessi er unnin í tengslum við viðburð Framvís sem haldinn var á dögnum undir yfirskriftinni „Jafnrétti í fjárfestingum sprotafyrirtækja á Íslandi“. Framvís er meðvitað um þann kynjamun sem er í fjárfestingum og er markmiðið með skýrslu þessari að auka gagnsæi um fjárfestingar vísisjóða og opna á umræðu til að breytingar megi verða í átt að auknu jafnrétti.

Greining þessi á jafnrétti í fjárfestingum sprotafyrirtækja á Íslandi tekur einungis til tveggja kynja, þ.e. kvenna og karla. Gögnin ná því ekki til annarra kynja, þ.e. kynsegin fólks. Það er vídd sem mikilvægt er að hafa inni í framtíðinni. Þá er jafnrétti mun víðara hugtak en eingöngu jafnrétti kynja og verður því unnið að því að safna frekari gögnum og upplýsingum til frambúðar með það að markmiði að auka jafnrétti í víðu samhengi.

Framvís – Samtök vísifjárfesta

Framvís – Samtök vísifjárfesta - er samstarfsvettvangur engla- og vísifjárfesta sem vinna að því að efla vistkerfi vísifjárfestingar á Íslandi. Samtökin starfa náið með hinu opinbera að stefnumótun og stuðla að vönduðum vinnubrögðum með fræðslu, upplýsingagjöf og gagnasöfnun.

Nánari upplýsingar um Framvís má finna á: www.framvis.is

Vísisjóðirnir

Skýrsla þessi er unnin byggð á gögnum frá eftirfarandi vísisjóðum:

FRUMTAK
VENTURES

BRUNNUR

EYRIR VENTURE
MANAGEMENT

NÝSKÖPUNARSJÓÐUR

Efnisyfirlit

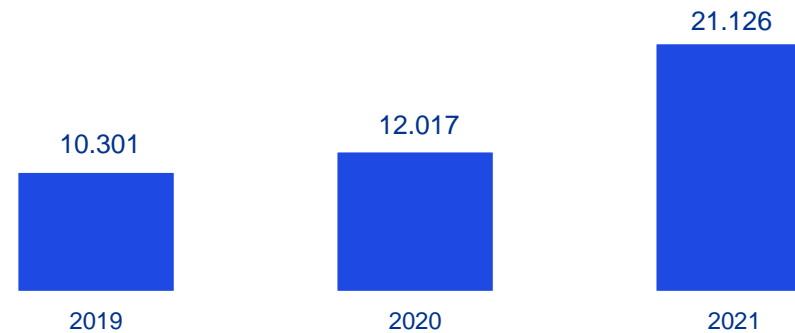
Heildartekjur og fjöldi starfsfólks

Hér til hliðar má sjá súlurit yfir samanlagðar heildartekjur og fjölda starfsfólks félaga í eignasafni vísisjóðanna yfir árin 2019 – 2021.

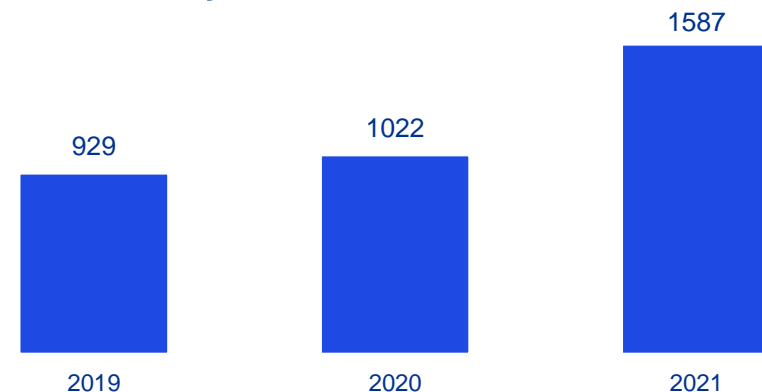
Tölfræðin sýnir að heildartekjur félaga í eignasöfnum vísisjóðanna hafa rúmlega tvöfaldast á tímabilinu. Heildartekjur félaganna námu 21 milljarði króna á árinu 2021. Hafa þer hugfast að vísisjóðirnir fjárfesta einkum í félögum sem þróa lausnir og afurðir byggðar á íslensku hugviti. Lausnir og afurðir þessara félaga eru oftast nær ætlaðar til útflutnings og sölu á erlendum mörkuðum. Því má draga þá ályktun að þessar tekjur séu að stórum hluta erlendar tekjur.

Á sama tíma og heildartekjur félaganna hafa tvöfaldast þá hefur fjöldi starfsfólks rétt tæplega tvöfaldast. Í lok árs 2021 störfuðu 1.587 einstaklingar hjá félögum í eignasöfnum vísisjóðanna. Miðað er við fjölda starfsfólks þeirra félaga sem vísisjóðirnir áttu hlut í við áramót og tekur ekki tillit til starfa hjá félögum sem vísisjóðirnir seldu á árinu.

Heildartekjur (m.kr.)

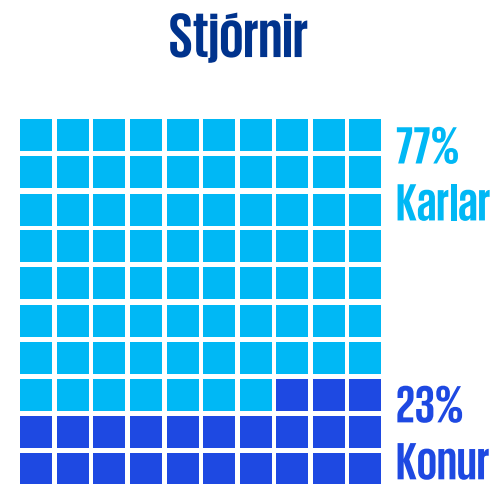
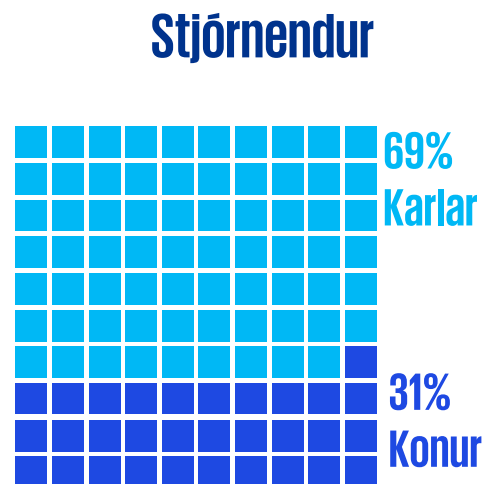
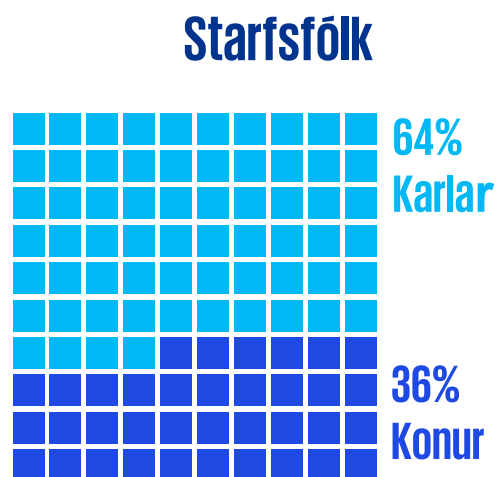

Fjöldi starfsfólks

Starfsfólk, stjórnendur og stjórnir

Eins og áður kom fram þá hefur fjöldi starfsfólks þeirra félaga sem eru í eignasöfnum vísisjóðanna tæplega tvöfaldast á árunum 2019 – 2021. Hér að neðan má sjá tölfræði um kynjaskiptingu starfsfólks, stjórnenda og stjórna félaga í eignasöfnum vísisjóðanna á árinu 2021.

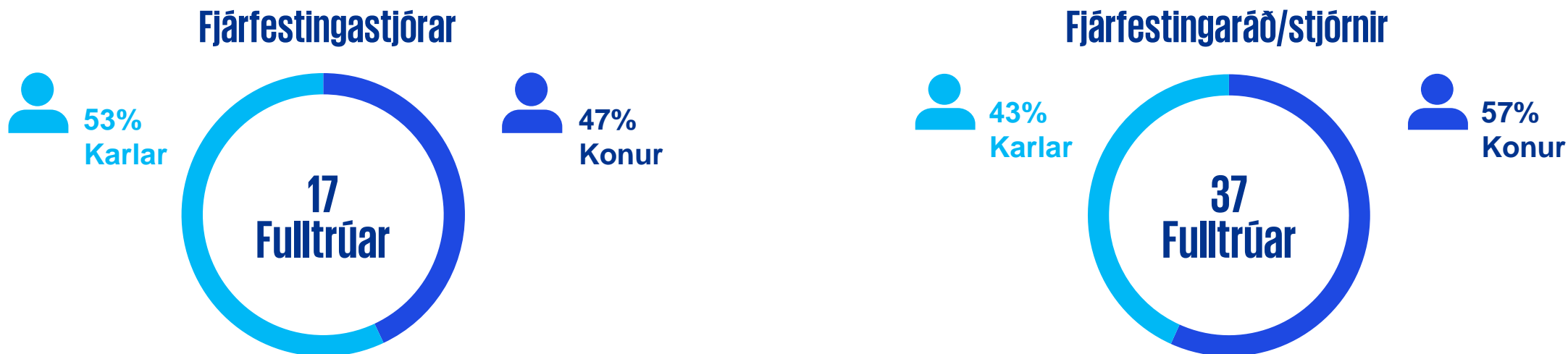

Fjárfestingastjórnir og stjórnir / fjárfestingaráð

Hér að neðan má sjá kynjahlutföllin hjá vísisjóðunum sjálfum, þ.e. annars vegar á meðal fjárfestingastjóra vísisjóðanna og hins vegar á meðal stjórnna eða fjárfestingaráða.

Í hópi fjárfestingastjóra er starfsfólk vísisjóðanna sem er í daglegu starfi hjá vísisjóðunum og annast meðal annars greiningu fjárfestingatækifæra. Þau tækifæri sem fjárfestingastjórnir taka ákvörðun um að fjárfesta í fara síðan til samþykktar ýmist hjá stjórn eða fjárfestingaráði. Það er sem sagt misjafnt milli vísisjóða hvort það er stjórn eða fjárfestingaráð sem samþykkir ákvörðun um fjárfestingu.

Þessi tölfræði sýnir að kynjahlutföllin hjá vísisjóðunum sjálfum eru nokkuð jöfn. Konur eru til að mynda í meirihluta þeirra sem taka endanlega ákvörðun um fjárfestingar.

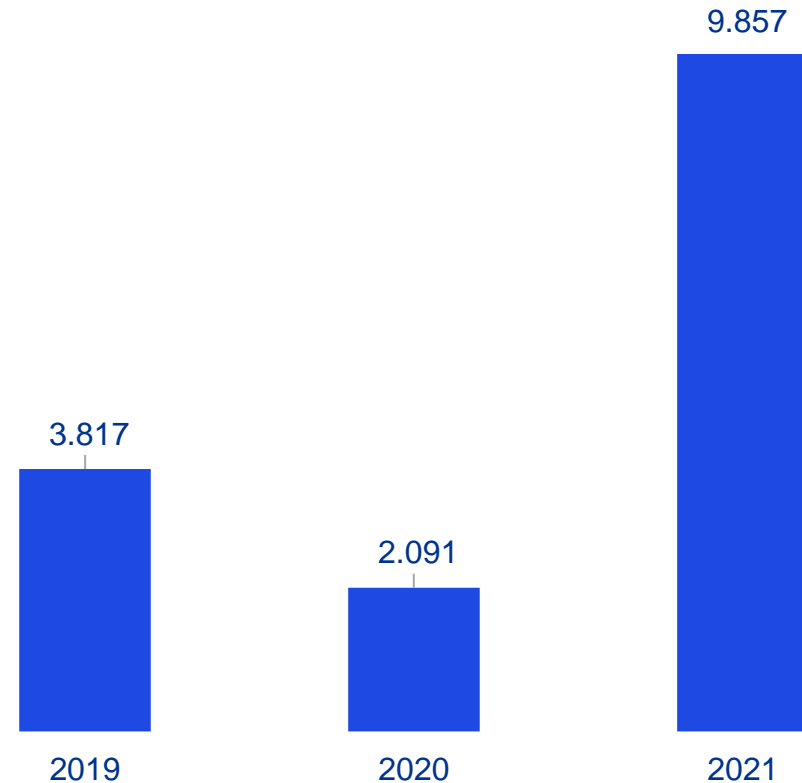
Fjárfestingar vísisjóða

Hér til hægri má sjá samanlagðar fjárhæðir heildarfjárfestinga vísisjóðanna á árunum 2019 til 2021.

Þegar þessi tölfræði yfir fjárfestingar vísisjóðanna er skoðuð má sjá að á árinu 2021 var fjárfest fyrir um 9,9 milljarða króna í nýsköpunarfélögum. Þar af voru um 6,2 milljarða króna í nýfjárfestingum, þ.e. nýjum félögum eða félögum sem vísisjóðirnir áttu ekki hluti í fyrir.

Óhætt er að fullyrða að aldrei áður hafa vísisjóðir fjárfest fyrir jafn háa fjárhæð hér á landi. Til samanburðar má nefna að á árinu 2020 var einungis fjárfest fyrir um 556 milljónir króna í nýjum félögum af þeim rétt rúmu 2 milljörðum króna sem var fjárfest fyrir.

Fjárfestingar (m.kr.)

Hlutföll eftir stofnendum félaga

Hér má sjá kynjaskiptingu meðal stofnenda þeirra félaga sem vísisjóðirnir fjárfestu í á árunum 2019 – 2021.

Þegar litið er til þeirrar kynjaskiptingar má sjá að kvennateymi eru um 13 – 15%, blönduð teymi um 24 – 26% og karlateymi um 59 – 62%.

	Kvenna- teymi	Blönduð teymi	Karla- teymi
2019	14%	24%	62%
2020	15%	26%	59%
2021	13%	25%	62%

Hlutföll eftir fjárhæð fjárfestinga

Hér má sjá hvernig fjárhæðir fjárfestinga vísisjóða skiptast hlutfallslega eftir teyrum.

Þessi tölfræði sýnir meðal annars að af þeim 9,9 milljörðum króna sem fjárfest var fyrir á árinu 2021 fór 53% af því fjármagni í blönduð teymi.

Fjárfestingar í blönduðum teyrum hækka úr 17% í 53% á tímabilinu 2019 - 2021. Fjárfestingar í karlateyrum lækka úr 73% í 45% á sama tímabili á meðan fjárfestingar í kvennateyrum lækka úr 11% í 2%.

Í næstu skýrslu verður ítarlegri greining á því hvernig blönduð teymi eru samansett og hvernig hlutfall skiptist milli allra kynja, en markmið sjóðanna er að fjárfesta í fjölbreyttum blönduðum teyrum.

	Kvennateymi	Blönduð teymi	Karlateymi
2019	11%	17%	73%
2020	12%	27%	60%
2021	2%	53%	45%

Hlutföll eftir kynningum til sjóða

Hér er að finna tölfræði yfir þær kynningar (e. deal-flow) sem sjóðirnir fengu til sín út frá kynjahlutföllum teymanna.

Tölfræðin sýnir að það er vöxtur í kynningum til sjóðanna frá blönduðum teymum á sama tíma og þeim fækkar hjá bæði karla- og kvennateymum.

	Kvenna-teymi	Blönduð teymi	Karla-teymi
2019	21%	8%	71%
2020	23%	12%	65%
2021	15%	18%	67%

Samanburður

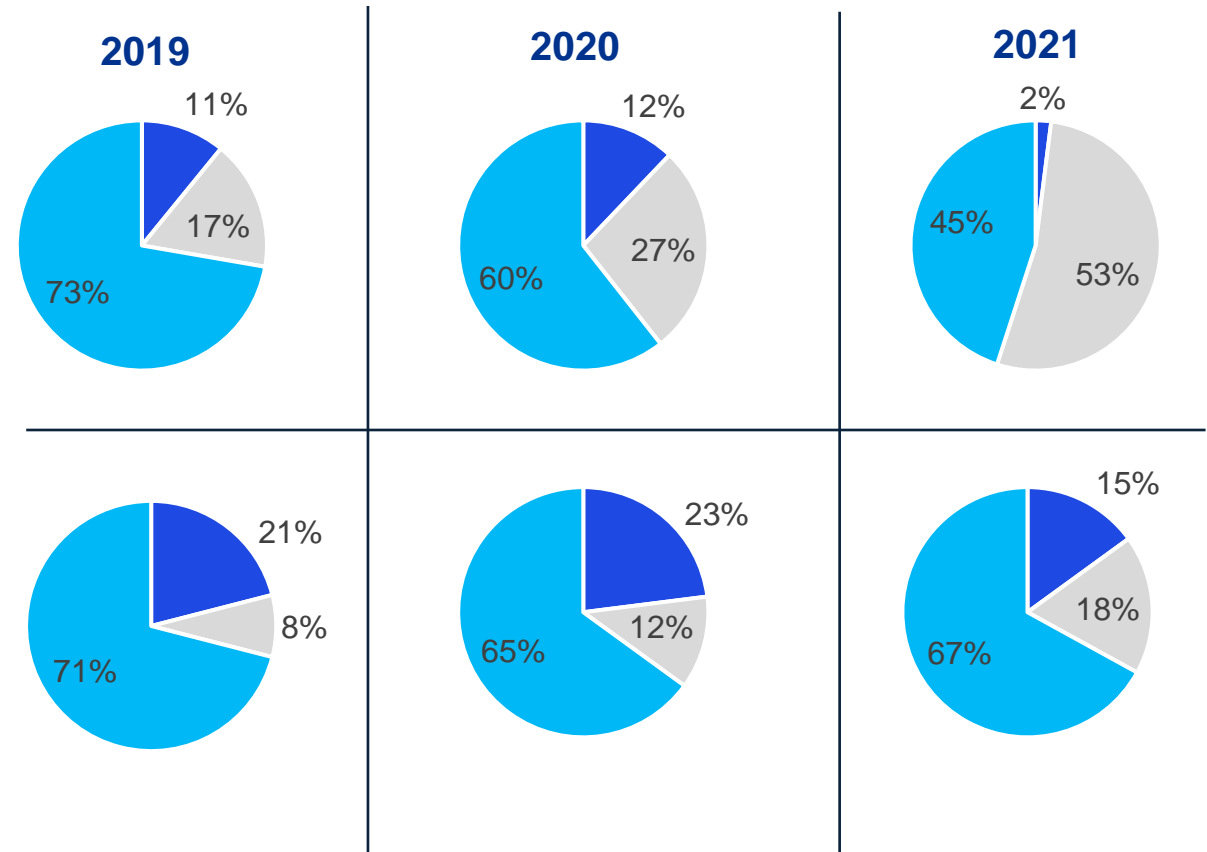
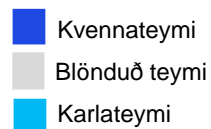
Hér má sjá samanburð á heildarfjárfestingu vísisjóða og kynningum til þeirra.

Samanburðurinn sýnir að á árinu 2021 fór um 53% af fjármagninu til blandaðra teyma en einungis 18% af kynningum til sjóðanna á því ári kom frá blönduðum teymum.

Á sama ári komu 15% af kynningunum frá kvennateymum en einungis 2% af fjármagninu fór til kvennateyma. Þá voru um 67% af kynningunum frá karlateymum árið 2021 en slík teymi fengu þá um 45% af fjármagninu.

Heildarfjárfesting

Kynningar (e. deal flow)

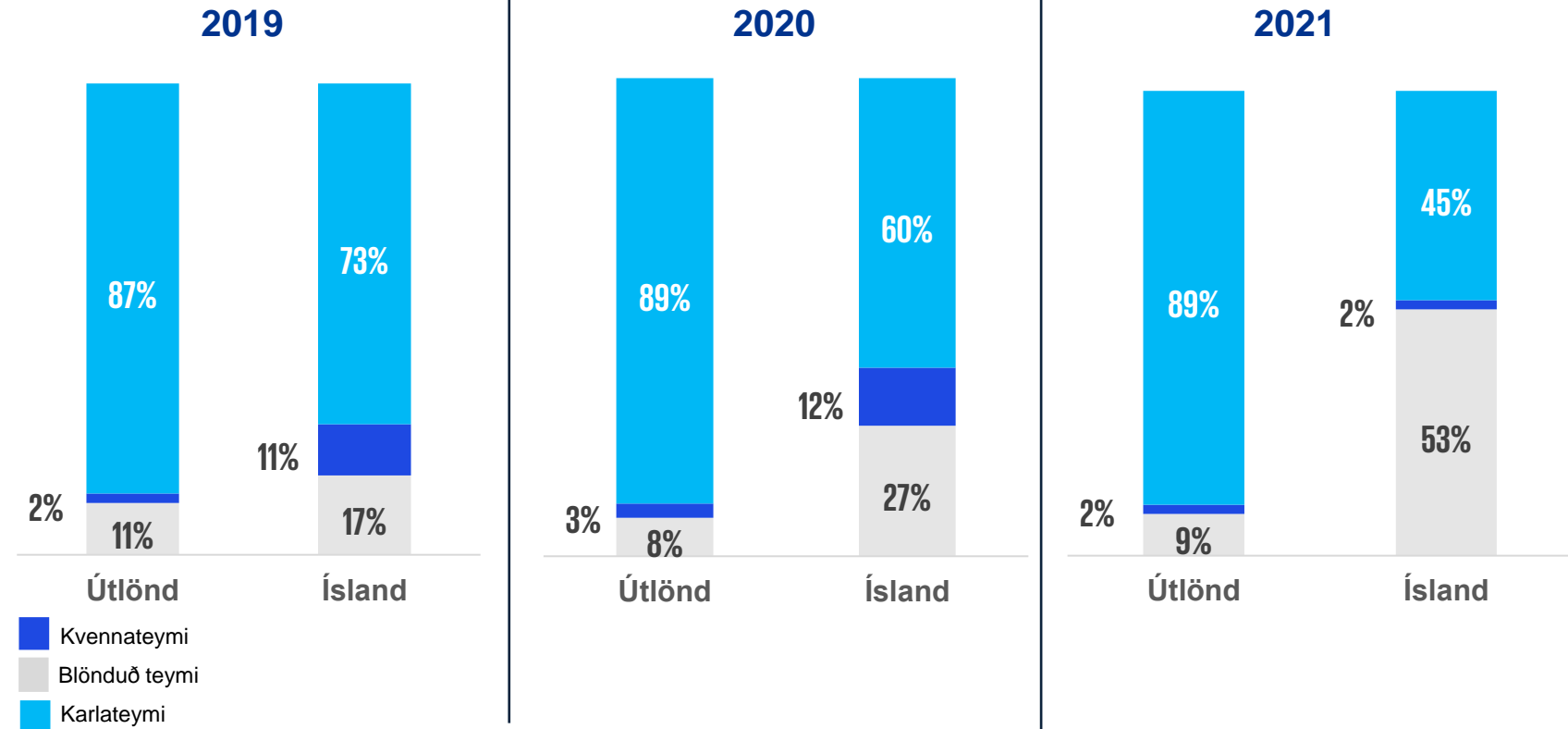
Samanburður við útlönd

Á dögnum kom út skýrslan „European Woman in VC – Analysing the role and importance of women as cheque writers and start-up founders.“

Hér til hliðar má sjá samanburð á tölfræði sem finna má í fyrrnefndri skýrslu og þeirri tölfræði sem vísisjóðirnir tóku saman og kynnt hefur verið í skýrslu þessari.

Þessi samanburður sýnir að sú þróun sem er að eiga sér stað hér á landi, þ.e. aukning í fjárfestingum í blönduðum teyjum, er ekki í takt við alþjóðlega þróun. Aftur á móti eru hlutfall fjárfestinga í kvennateyjum hér á landi sambærilegt við önnur lönd í Evrópu.

Skipting fjárfestinga vísisjóða í samanburði við útlönd.

Heimild: European Woman in VC – Analysis the role and importance of women as cheque writers and start-up founders. <https://europeanwomeninvc.idcinteractive.net/4/>

KPMG